

מצרים הצתיקה ורוקדים רקודי בטן ערביים, מספקים את הצד הזה, והופכים את הסרט לפארסה מגוחכת.

ישראל בעזרת השם

אחת התצלומות הגדולות בעסקי הקולנוע בישראל היא השאלה: באיזו מידה משיע שמו של סרט על משיכת קהל צופים? השבוע ניתנה הזדמנות לבחון תעלומה זו. יצרני סרט ישראלי חדש, המורכב מ-10 קטעי יומנים ישנים מתוצרת יומן כרמל, ערכו ביום השישי האחרון מישאל בין מבקרי מועדון החמאס ביפו, כדי לקבוע שם לסרטם. הנשאלים היו צריכים להחליט איזה שם מושך אותם ביותר מבין שבעת השמות הבאים: שיר העובדות, עץ או פלסטיין, איזה פנא, סיפור העובדות, מאז ועד עתה, נתיב ישראל, הדרך. התברר שרק מיעוט בחר בשמות מקוריים

סרטים

מוסיקה בלי צלילים

גורלו של פסנתרן (הודו, תל-אביב; צרפת) היא סימפוזיה של אדם ביישן. ה' ביישן הוא פסנתרן בבית-מרוח פאריסאי קטן, המנגן מנגינות עליונות המרקדות את אורחי המקום. הפסנתרן עצמו (שארל אונאי-בור) רוקד רק באצבעותיו. הוא קטן קומה ומכוער, אכול רגשי נזיחות וחסר בטחון, בורח מהעולם ומעצמו.

כל זה משום שבתוכו פנימה מתנגנים רק צלילים מינוריים שמקורם בעברו. הוא היה פעם פסנתרן גדול, שאירופה כולה כרה עה לרגליו. אלא שיום אחד גילה כי הצלחתו נבעה רק מכך שאשתו, מלצרית לשעבר, שכבה עם האמרגן שלו. כאשר היא מתא-בת, הוא בורח עם בנו לפרבר פאריסאי מתחיל היים חדשים תחת שם חדש, בחברת זונות, פושעים ושאר טיפוסים מפוקפקים. ואז מתגלה זהותו האמיתית. מלצרית במסבאה בה הוא מנגן מתאהבת בו, חוש-פת את עברו ומשכנעת אותו לחזור לעצמו ולנגן את חייהם בארבע ידיים. אלא שכאן מתערבת יד הגורל. אחיו מסתבך עם חברי רת גנגסטרים והוא עצמו עם בעל המסבאה. הוא הורג את בעל המסבאה המעליב את אהובתו ובורח אל מקום המקלט של אחיו, שם נרצחת אהובתו מכדורי גנגסטרים ש-אחיו של הפסנתרן רימה אותם.

טיפוסים, אוריה וקצב. זוהי מלר-דראמה טראגיקומית. עלילתה יכולה לשמש יסוד לרומן או לסיפור גאנגסטרים מרתק אך בנאלי. אולם בידוי של הבמאי הצרפתי פרנסוא (400 המחלקות) טריפה, הופך הסרט ליצירת אמנות גאונית.

יש בסרט קטעים נפלאים. הסצנה בה מטיל אונאבור עם המלצרית וחוכך בדעתו במשך כל הדרך אם לגעת בידה או לא; הקטע בו מנסה שאנסור במסבאה להאפיל על תגרה בשיר על שירים מלאכותיים; הקטע בו נשבע אחד הגאנגסטרים בחיי אמו ותמר-נת בוק מראה את אמו צונחת ומתה — אלה הם ממש פנינים קולנועיות.

אולם בעיקר מצטיין טריפו בעיצוב ה-טיפוסים, בהשראת אוריה, ובקצב מרתק של סיפור העלילה. שארל אונאבור, הזמר שהפך לכוכב כבר בסרט הצעיר, מגלם דמות אנושית כנה ונוגעת ללב, יוצר אמת מידה חדשה להערכת משחק קולנועי.

ישו בא לג'ונגל

הטאי רחל קיוד (חן, תל-אביב; אר-צות-הברית) הם חטאיה הגוראים של אחות מיסיונרית, היוצאת בתחילת מלחמת העולם השנייה להביא לכושים של קונגו הבלגית את האמונה ואת הרפואה.

כמו כל המיסיונריות במציאות, גם רחל קיוד (אנג'לי דיקסון) היא יפהפיה זוהרת, שבמקום ללכת לתחרות יופי היא בוחרת ללמד את הכושים שאסור לשכב עם נשים לפני שמקדשים אותן. למה היא עושה זאת? פשוט מאוד. היא מאמינה באלוהים ובוה שאשה אינה צריכה להסתפק בהולדת ילדים ובבישול ועליה למלא שליחויות נכבדות יותר.

מה שקורה ליפהפיה האמריקאית בג'ונגל הוא בדיוק מה שקרה לכל המיסיונריות היפות לפנייה, בסרטי הוליבוד כמובן. היא נורא מסכנה. הכושים לא רוצים להאמין באלוהים ולא בה ואינם מוכנים לחתך על סיפוק יצריותם. אבל היא מנצחת אותם. היא מנצחת במזל ידיה ילד כוש, מצילה אחריה ממות, ומכריחה את הכושים לחשוב על ישו ועל נשואים.

ממוזר המטיפה. הצרות מתחילות אצל רחל קיוד כאשר שני גברים סבורים שהיא מתכוונת בתור מטיפה. קולונל בלגי (פיטר פינץ) ורופא אמריקאי צעיר (רוג'ר מור) נלחמים עליה. כאשר רואה המטיפה את רקודיהם האירוטיים של הכושים, מתחשק לה גם כן, ואחרי הרבה היסוסים וחשבונות היא עושה את ההיפך ממה שלמדה את הכושים — שוכבת עם הרופא האמריקאי ללא נשואים. היא מתחרטת מיד, אבל מאיר חר מדי הילד כבר בתוכה. היא יולדת בן בלתי חוקי אבל ממשיכה להשאיר מטיפה אחרי שהבלגי מסביר לה כי "גם מרים המגדלנית היתה זונה לפני שהפכה קדושה". אבל המרגיז בסרט אינה דחקה העלילה המלודרמטית הרגשנית, אלא תיאור הוי הכושים בקונגו. כמה תריסרי כושים אמרי-קאיים, הדומים לכושים אפריקאיים כמו שדבורים דומות ליפורים, לכושים במדי

viva la difference!

ויוה

תשבץ העולם הזה 1244

תור ארוך של תשבצים מונח על שולחננו. נעים היה לפתוח בימים חמים אלה מעטפה ובה תשבץ שנכתב בימי החורף בירושלים. הוא מכניס מעט רוח צוננת לעבודת היום הקייצי החוטה. זהו תשבץ של שלמה סלמן מירושלים, שכתב, דרך אגב, ליד תנור חם. ועתה שבו אתם ופתרו אותו — אפילו ליד מאורר.

9	8	7	6	5	4	3	2	1
		14		13		12	11	10
	19		18	17		16		15
		24		23	22		21	20
28		27				26		25
	33		32			31	30	29
		38		37		36		35
	43	42		41		40		39
47		46			45		44	
			52	51		50		49
	58		57	56	55		54	53
			60					59

מאוזן: 1 הפי-רש. 4) תיאטרון פאטרי ישראלי שי-שבץ חיים. 10) סוד. 11) מקום נישואי. 15) תוספת. 15) מחלתי שינה, לתארגניה. 17) שופט ישראלי. 19) רש, אביו. 20) עיר עם התי. 22) לשון בנייוון. 25) אף יי-כף. 26) אף שיקר. 27) מונש. 30) תור אר דתי. 32) גב. 33) מעולה. 34) עיר בישראל (ר"ת). 36) ילד להוריו. 37) מורינו בארמית. 39) נחוי. 41) נימצא חייב בדיו. 42) אור. 44) שכונה עירונית בסביבות חיפה. 46) מנה. 48) שמורה עשר. 50) פסייה. 57) אחורי הגוף. 51) "ביס". 53) צמח בושם. 55) ענף. 58) מתנה. 59) נשר בהורו הנמנה על הנשרים הגדולים בעולם. 60) שתיבויים.

מאונד: 1) חבר כנסת. 2) עוף טורף. 4) לא היו דברים מעולם. 5) קוסם. 6) מסתגר. 7) כן באנגלית. 8) שיה קוצני בעל מרחים ריחניים. 9) ציפור המבשרת את בוא החורף. 12) נכות. 15) כלי-נשק קרוב. 16) מדינה בחצי-האי ערב. 18) רב ידוע בארץ.

21) סוף. 23) שש וארבע מאות. 24) סימו, אות. 26) צייר, למשל. 28) מילת-ביקשה. 29) ישוב בשרון. 31) מורה את כיוון הרוח. 32) יחידת-משקל. 35) דוקטור. 37) מקום... מול. 38) מיכו. 40) יחידת חשמל. 41) מיליביריה. 43) מרגיש. 45) בן לאום בי מרחב. 46) שם משפחה של שחקנית ידועה. 47) צייר ספרדי ידוע. 49) מפחד. 52) חי במים. 54) גר. 56) שפט. 58) שפתי

יפים ואלגנטיים...

הם בגדייהם לגברות ולגברים של אלמקו. הם מצטיינים במיוחד בטיב גורתם והחומר ממנו הם עשוים. גם הצבעים יציבים בפני מים ושמש. לכן לובשים המקפידים על הופעתם — אך ורק בגדיים אלמקו.

אונאבור ב"גורלו של פסנתרן" בביישן היה טו

ריים כמו עץ או פלסטיין. למרות ששם זה עלה במקום הראשון, קיבלו השמות ה-ירחמיאלים, ביחד, מספר קולות רב יותר. הסבירה מרגלית בראון, מזכירה מגבתיים, מדוע השם הדרך מושך אותה ב-יותר: "כי אנו נמצאים על הדרך כל הזמן!" הסבירה נתן חלק, סטודנט מפתח-הקחה, מדוע בחר בשם נתיב ישראל: "סרט חייב לשאת שם אומר כבוד, ולמילה ישראל יש כבוד רב."

אשתו, לעומת זאת, קבעה: "נתיב ישראל הוא שם בעל מעוף המתאים ליצוא." ואילו אחד שחתם בשם טומי בליץ, רוצח שכתבתו בדמשק, בחר בשם עץ או פלסטיין בנימוק: "שכבתי מתחת לעץ ב-סוריה וראיתי את פלסטיין."

תדריך

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ אשר העולם הזה ממליץ לראותם:

תותי בר (נת, תל-אביב) חשבון הנפש של רופא זקן ואנוכי ביומו האחרון, ביצירתו של גאון הקולנוע השחדי אינגמר ברגמן.

מעייני הבתולים (בן-יהודה, תל-אביב, אוריון, חיפה) בעל אחווה שחדי נוקם באונסי ורוצחי בתו לפי אגדה שחדית עתיקה. סרטו של אינגמר ברגמן.

שבעת המופלאים (אלנבי, תל-אביב) אקדחנים שכירים מחפשים אידיאלים אבודים בכפר מקסיקאי, לפי הסרט היאפני שבעת הסאמוראים. יול ברינה, הורסט בוכ-הולץ.

לא מכיר לא יודע (מקסיס, תל-אביב) קומדיה מטורפת על הרשלה צרפתי המשגע את העיירה השקטה ביותר בצרפת.

רוקו ואחיו (רון, ירושלים) התנח-נותה של משפחת איכרים דרום-איטלקית שנחלשה מאדמתה, בסרט פסיכולוגי מעמיק ומיגע של לוקיאנו ויסקונטי.

אנשי הצמרת (אורה, חיפה) סא-טירה חברתית חריפה על המעמד השליט בחיי החברה והכלכלה בצרפת. ז'אן גאבין.